
KRÓNIKA

JUGOSZLÁV RÖVIDFILMFESZTIVÁL — Március 27-e és április 1-je között tartották meg Belgrádban a 35. Jugoszláv Rövidfilmfesztivált, amelynek versenypogramjában 30 dokumentum-, 5 kisjáték-, 21 animációs és 3 kísérleti filmet mutattak be a tavalyi filmtermésből, ezenkívül mintegy kilencven rövidfilmmel ismerkedhettek meg a nézők a tájékoztató jellegű filmvetítéseken.

A Radoslav Zelenović, elnök, Nikola Stojanović és Veselin Ljumović összetételű bírálóbizottság az idén a dokumentumfilmek színvonalával lehetett csak elégedett. A szemle a dokumentumfilmek megújulásának kezdetét jelentette be, ugyanis megnövekedett az alkotók valóság iránti fogékonysága, egyre merészebben közelítenek az égető vagy igen kényesnek számító társadalmi problémákhoz, a filmek témája az egyre nehezebbé váló élet. A tartalom igényes megválasztását azonban nem követte a dokumentumfilmek megformálásának művészi igénye, a mondanivaló megjelenítésének módja továbbra is több kívánnivalót hagy maga után. Az animációs filmek esetében fordított a helyzet: a meglehetősen igényes technikai kivitelezéshez a legritkább esetben tárltak a filmkészítők adekvát tartalmat. A kisjátékfilmek többnyire kiforratlanok voltak. Kísérleti filmmel kevesen próbálkoznak, s ez minőségükre is kiható.

A fesztivál nagydíjat Krsto Škanata *Köszönjük a szabadságot* című dokumentumfilmjének ítélte oda a zsűri. A Beograd Nagy Aranyérmét Mića Milošević *Keserű élet* c. dokumentumfilmje, Mina Stanojević *Mária, mint te* c. kisjátékfilmje, Joško Marušić *Otthon a legjobb* c. animációs filmje, Marko Karadžić *Éjszaka* c. kísérleti filmje, Zdravko Barišić *Ha-*

talom c. minirajzfilmje, valamint Petar Lalović *Az elbűnő világ* c. munkája kapta. A fesztiválon díjazták még Slobodan Janjić rendezőt (*Élő szállítmány*), Slobodan Stojanović forgatókönyvíró (*Vuk és Oroszország*), Dragan Rešer operatőrt (*A Ramić testvérek képtének kerete*), Igo Predićek vágót (*Play Off*), Darko Predanić animátort (*Mesét mesélek*), Zivan Cvitković zeneszerzőt (*Halálvár*), Mladen Prebil hangtechnikust (*Pillangók, Duett, Halálvár*), valamint Bozsoni Istvánt és Ljubomir Bećeskit, a *Nem létező ember* c. debütáns dokumentumfilm rendezőit.

DIJAK, ELISMERÉSEK — A kilencvenedik életévébe lépő Desanka Maksimović az idei sztrugai nemzetközi költészeti fesztivál díjának nyertese. Trajan Petrovicski, a rendezvény tanácsának elnöke megindoklásában kiemelte, hogy a költőnő e rangos elismerést „költészete esztétikai értékeinek magas szintjével, valamint a szerb és az egész jugoszláv irodalomban kivívott helyével érdemelte ki”. Desanka Maksimović egyénként már a húszas évek derekától, tehát több mint hatvan éve jelen van irodalmunkban, s ma már a jugoszláv líra élő klasszikusának számít. Kritikusainak egyöntetű megállapítása szerint ő az emberi szeretet és humánus költője. A díjat a hagyományoknak megfelelően a Sztrugai Költészeti Napok keretében, augusztus végén adják majd át a költőnőnek.

Gion Nándor jugoszláviai magyar író József Attila-díjat kapott. Ezt a rangos állami elismerést Magyarország felszabadulása napjának alkalmából ítéltek oda. Ugyanebben a díjban részesült Stojan Vujičić műfordító is.

Sava Halugin szabadkai szobrászművész a Szerbiai Képzőművészet Egyesületének 79. Tavasz Tárlatán elnyerte a három egyenrangú díj egyikét, az Aranyvót. Sava Halugin ezt a díjat *Keletkezés* című bronzszobrával érdemelte ki, amelyet 1987-ben készített. Egy olyan amorf struktúrájú geometrikus „tárgyat” hozott létre a szobrász, amely konvencióktól mentes művészetfelfogását eredeti módon tükrözi. A díjat március 10-én, Kragujevacon adták át.

B. D.

A MAGYAR KULTÚRA MA — Március 14-e és 20-a között tartották meg a belgrádi Ifjúsági Orthonban *A magyar kultúra ma* elnevezésű rendezvénysorozatot, amelynek keretében három kiállítást rendeztek. Új festészet címmel a kortárs magyar képzőművészet fiatalabb nemzedékének hat tagja, Kelemen Károly, Koncz András, Mazzag István, Mulasits László, Soós Tamás és Szabados Árpád mutatkozott be.

Mazzag Istvánt nem véletlenül sorolják a legtehetségesebb fiatalok közé, szuggesztív alkotásaiban a hangulatokra koncentrál, s ezzel szoros kapcsolatban áll ábrázolásmódjának laza éppenisége. E két tényező együttesen adja festményeinek varázsát. A kiállítás emlékezetes darabja Szabados Árpád alkotása. Finom és gazdag rajzolatú alakzatai azt bizonyítják, hogy a konkrét, kézzelfogható valóságtól való fokozatos elfordulás miként válhat élet- és művészettartalomká. Soós Tamás barokkra utaló, ám expresszív átírású motívumai hatalmas dekoratív felületeket töltenek be, a teljes konkrétság és a teljes elvontság határvonalán egyensúlyoznak. Koncz András a metafizikai üresség állapotát érzékelteti, azt, ahol minden megtörténhet. Kelemen Károly kinagyított fotókat fest át széles gesztusokkal, lendületesen, elődegenitve így a képeinek alapjául szolgáló fényképeket. Különös formavilágát a többiekénél hűvösebb, meditatívabb magatartású Mulasits László az új festészet kelléktárát egyéni módon felhasználva alakította ki.

A magyar plakátművészetet bemutató kiállításon a DOPP csoport tagjai, Ducki Krzysztof, Orosz István, Pinczehelyi Sándor és Pócs Péter mutatkoztak be. Karakteres, kiforrott művészet az övéké, a szerzők nem elégednek meg plakátjaik egyszerűségével, az adott témával vagy feladattal, hanem a híradás funkcióján túl a legmagasabb esztétikai mércéket célozzák meg.

Lábass Endre fotóművész alkotásain régi, megroggyant kapuk, öreg, málladozó tűzfalak, évtizedekkel ezelőtti ottfelajtott cégtáblák, magányos, idős emberek láthatók. A múltat rögzíti, dokumentál, miközben képeit finom, fátyolos líraiság hatja át.

A kiállításon kívül filmvetítések is tartottak. A közönség Mészáros Márta *Napló szerelmeimnek*, Szomjas György *Falfűró*, András Ferenc *A nagy generáció*, Tímár Péter *Egészséges erotika*, Tolmár Tamás *Esés és* -és Jeles András *A kis Valentino* című filmjét láthatta. Maroschán György a magyarországi gazdasági reformokról, Radnóti Sándor pedig Közép-Európa fogalmáról tartott előadást. A kulturális hét vendége volt Esterházy Péter író is.

pné

SLAVCO ALMÁJAN A VAJDA-SÁGI ÍROEGYESÜLET ÚJ ELNÖKE — Március hatodikán tisztúító értekezletet tartott a Vajdasági Íróegyesület. Az íróegyesület elnökségének új tagjai Slavco Almájan, Vouslav Despotov, Miroslav Dudok, Ioan Flora, Slavko Gordić, Milorad Grujić, Jung Károly, Slavko Matković, Milica Mičić-Dimovszka, Ivan Negrišorac, Tolnai Ottó, Julijan Tamas, Fenyvesi Ottó, David Kecman, Dušan Belča és Zoran Stojanović lettek. Az elnökség az elkövetkező egy évre Slavco Almájant választotta meg a Vajdasági Íróegyesület elnökének.

HELYREIGAZÍTÁS — Februári számunkban sajnálatos elírás folytán tévesen jelent meg Tompa Gábor könyvének címe. A pontos cím: *A hűtlen színház*. A szerző és az olvasók elnézését kérjük.